

UDKAST

Sektoranalyse af Økologisk mælkeproduktion

Resumé

Sektoranalysen belyser den økonomiske situation inden for økologisk mælkeproduktion og samler relevante analyser, som er med til at give et overblik over sektorens sammensætning. Den generelle tendens viser, at de økologiske mælkeproducenter er blevet færre, men med et større areal pr. bedrift. Den indvejede mængde mælk har været konstant de senere år, men der forventes en øget indvejning i 2016. De sidste to år har mælkeproducenterne i gennemsnit oplevet et væsentligt forbedret driftsresultat, men der er stadig en stor spredning imellem driftsresultaterne. En analyse på 2014-regnskaber viser, at de økologiske mælkeproducenter bedre kan servicere gælden end de konventionelle mælkeproducenter. En anden analyse på 2014-regnskaber viser, at de økologiske mælkeproducenter kan opnå en økonomisk fordel ved at have fokus på selvforsyningsgraden, men at den samtidig kan øges for meget.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Indhold

1	Introduktion	1
1.1	Datagrundlag	1
I	Udviklingen i økologisk mælkeproduktion	2
2	Overblik over økologisk produktion	3
2.1	Udvikling i det samlede økologiske areal og antal bedrifter	3
2.1.1	Udvikling i areal og antal bedrifter for økologiske mælke- producenter	5
2.2	Produktionsmæssig udvikling for økologiske mælkeproducenter . .	6
2.3	Udvikling i prisen på økologisk mælk	8
2.4	Driftsøkonomiske resultater	10
3	Geografisk fordeling	14
II	Analyser	16
4	Sammenhold af økologiske og konventionelle resultater	17
5	Analyse på selvforsyningsgrad	23
5.1	Baggrund for analysen	28
6	Råvarer i foderblandingen	30
6.1	Baggrund for analysen	33
7	Spredningsanalyse	34
7.1	Bedste/ dårligste tredjedel	34
7.2	Driftsresultaternes afvigelse fra gennemsnittet	35
7.3	Standardafvigelsen i økologiske og konventionelle driftsresultater .	36
8	Trafiklysanalyse	39
9	Vandringsanalyse	41
9.1	Hvor stabilt gode er de bedste økologiske mælkeproducenter? . . .	41
9.2	Baggrund for analysen	42

10 Gælds-/indtjeningsanalyse af økologisk og konventionel mælke-	
 produktion	43
10.1 Baggrund for analysen	45
Litteratur	47
A Definitioner	48

1 Introduktion

Den økologiske mælkeproduktion anses for at være ”lokomotivet” inden for den økologiske udvikling både inden for produktion, forbrug og eksport. Andelen af den økologiske mælkeproduktion ligger i 2015 på 9,2%, hvor den har ligget stabilt de sidste 10 år. Derimod er det godt en tredjedel af den mælk, der drikkes, som er økologisk.

De økologiske regler for malkekvæg betyder, at der er et særligt behov for, at køerne har mulighed for at opfylde deres naturlige behov og adfærd. Dette stiller bl.a. krav til staldindretning og afgræsningsmuligheder. Staldene skal være indrettet med henblik på at understøtte køernes naturlige adfærd, og køerne skal have adgang til afgræsningsarealer i sommerhalvåret mindst seks timer om dagen. Især kravet om afgræsning i sommerhalvåret kan begrænse udvidelsesmulighederne for den enkelte landmand. Dette skyldes bl.a., at udvidelsen vil kræve et større afgræsningsareal, som ikke altid er muligt at finde i en praktisk afstand fra bedriftens malkestald. Dertil kan der også komme en øget udgift til etablering af drivveje og vandforsyning til afgræsningsarealerne, som er med til at reducere mergevinsten ved udvidelsen af besætningen. Den økologiske mælkeproduktion i Danmark er kendetegnet ved, at bedrifterne i høj grad ligner konventionelle bedrifter, idet produktionssystemet ikke adskiller sig fra de konventionelle anlæg. I 2015 var der i Danmark 375 økologiske mælkeproduktionsbedrifter, som er godkendt til at producere økologisk mælk.

1.1 Datagrundlag

Til beskrivelsen af den økologiske mælkesektor er der benyttet data fra Danmarks Statistik, NaturErhvervstyrelsen og Økonomidatabasen, SEGES. Data fra Danmarks Statistik og NaturErhvervstyrelsen er offentlig tilgængelig, og de anvendte tabeller vil fremgå ved de enkelte figurer og tabeller. Data fra Økonomidatabasen, SEGES, er hentet den 18.07.2016 og består af endelig vejet data for årene 2010 til 2014. Vejet data betyder, at det enkelte regnskab har fået en vægt i samarbejde med Danmarks Statistik, hvorfor det er muligt i højere grad at udtale noget om sektoren som helhed. Uvejet data anvendes de steder, hvor det er nødvendigt at have de enkelte regnskabstal for sig, såsom en spredning i afkastningsgraden. De anvendte data fra Økonomidatabasen, SEGES, har personlig eller I/S som ejerform, da det vurderes, at datakvaliteten er for ringe fra andre ejerformer. Medmindre andet er angivet er data fra Økonomidatabasen baseret på virksomhedsdata, og der anvendes kun data fra heltidsbedrifter. Analyserne der er baseret på vægtede data kan årligt opdateres ca. d. 1/10.

Del I

Udviklingen i økologisk mælkeproduktion

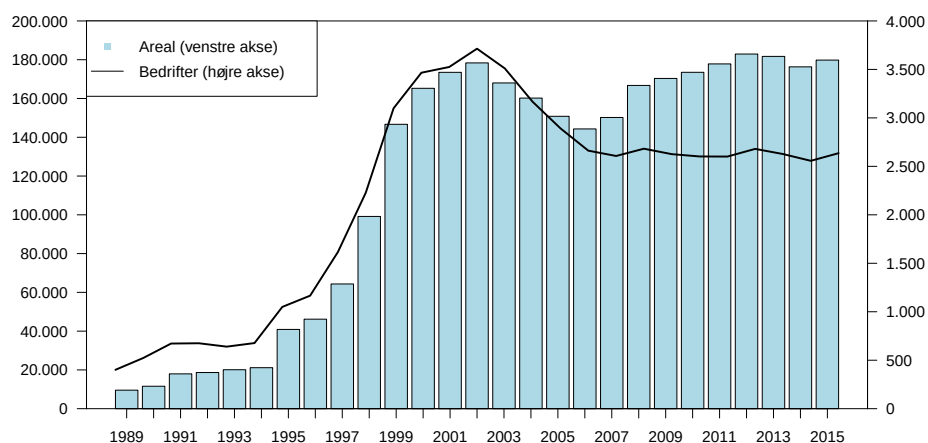
2 Overblik over økologisk produktion

Afsnittet giver et overblik over den økologiske produktion i form af areal, bedrifter, priser, produktion og økonomi.

2.1 Udvikling i det samlede økologiske areal og antal bedrifter

Siden indførslen af det røde Ø-mærke i 1989 er antallet af økologiske bedrifter og areal øget væsentligt i Danmark. Figur 1 viser udviklingen af det økologiske areal som et histogram, mens grafen angiver antallet af økologiske bedrifter. Det økologiske areal blev øget kraftigt i de sene 90'ere og har siden ligget omkring et fast niveau på 160.000 - 180.000 ha. Derimod er antallet af økologiske bedrifter faldet fra 3.714 bedrifter i 2002 til et niveau omkring 2.600 bedrifter de senere år.

Figur 1: Udviklingen i det samlede økologiske areal og antallet af økologiske bedrifter fra 1989 til 2015

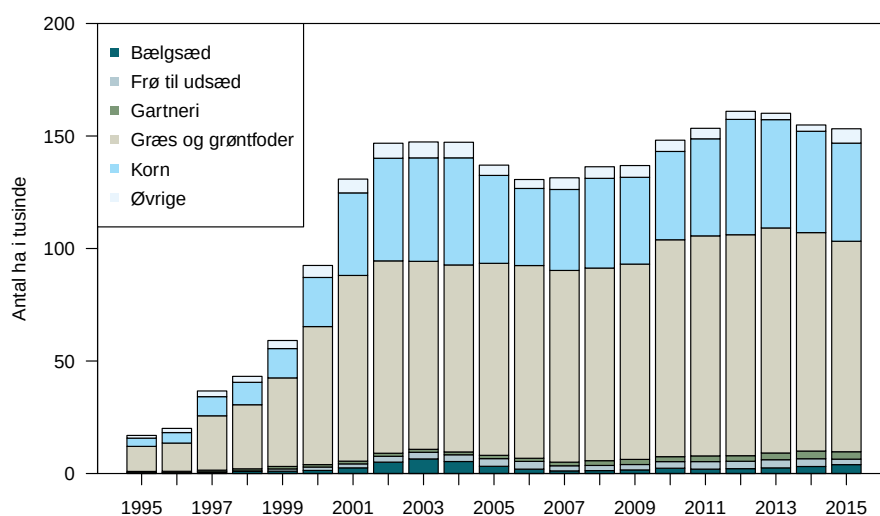

Anm.: Opgørelsesmåden er ændret fra 2005.

Kilde: NaturErhvervsstyrelsen, Statistik over økologiske jordbrugsbedrifter 2015.

Ses der nærmere på det økologiske areal, så viser figur 2, hvordan fordelingen af afgrøderne har været over tid. Det økologiske areal er hovedsagligt præget af en stor overvægt af græs/grøntfoder, mens korn er den næststørste afgrøde. Andelen af græs/grøntfoder har igennem hele perioden ligget stabilt med 64-66% af det samlede økologiske areal. Dette skal ses i sammenhæng med, at mere end hveranden af de økologiske bedrifter har husdyr. For 2015 er antallet af bedrifter med husdyr 1.454 ud af et samlet antal bedrifter på 2.636, eller svarende til 55%.

Figur 2: Afgrødefordeling på det samlede omlagte økologiske areal

Anm.: Data angiver fuldt omlagt økologisk areal.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken 2015, tabel OEKO1.

I tabel 1 er der angivet den procentmæssige fordeling af de økologiske afgrøder siden 1995. Selvom det økologiske areal er steget kraftigt igennem tiden, så er den procentmæssige fordeling af afgrøder stabil. Det er kategorien med 'Græs og grøntfoder', som igennem hele perioden har langt den største betydning efterfulgt af 'Korn'.

Tabel 1: Procentmæssige afgrødefordeling på det økologiske areal

	Bælgsæd	Frø til udsæd	Gartneri	Græs og grøntfoder	Korn	Øvrige
1995	2	0	3	66	22	7
1996	2	0	3	63	23	9
1997	2	0	2	66	23	7
1998	2	0	2	66	23	6
1999	2	2	2	67	22	6
2000	1	2	1	66	24	6
2001	2	1	1	63	28	5
2002	3	2	1	58	31	5
2003	4	2	1	57	31	5
2004	4	2	1	56	32	5
2005	2	2	1	62	28	3
2006	1	3	1	66	26	3
2007	1	2	1	65	27	4
2008	1	2	2	63	29	4
2009	1	2	2	63	28	4
2010	2	2	1	65	26	3
2011	1	2	2	64	28	3
2012	1	2	2	61	32	2
2013	2	2	2	62	30	2
2014	2	2	2	63	29	2
2015	3	2	2	61	28	4

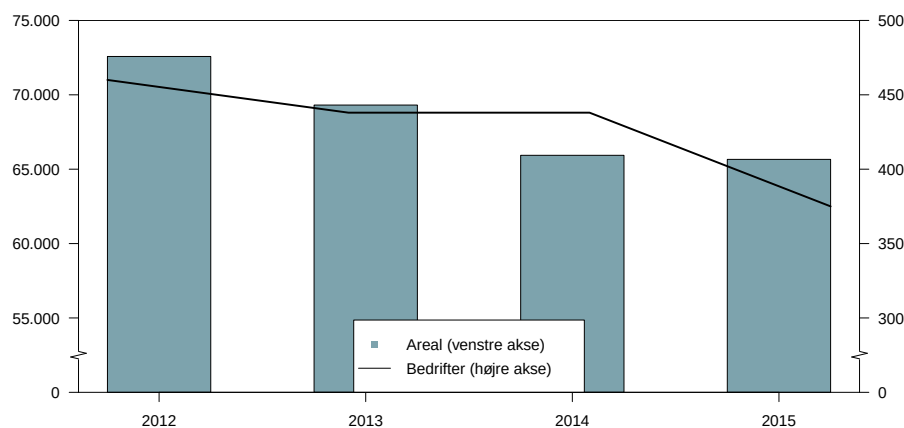
Anm.: Data er angivet i procent.

Kilde: Danmark Statistik, Statistikbanken, tabel OEKO1.

2.1.1 Udvikling i areal og antal bedrifter for økologiske mælkeproducenter

Ses der nærmere på de økologiske mælkeproducenter, så viser figur 3 udviklingen i antallet af bedrifter og areal siden 2012. Der er en tendens til færre økologiske malkekvægsbedrifter, mens arealet pr. bedrift er stigende.

Figur 3: Udvikling i antallet af bedrifter og areal for økologiske mælkeproducenter

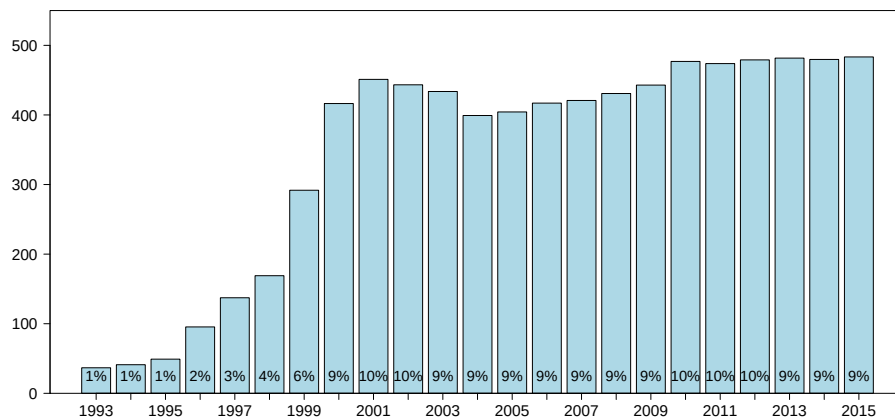

Kilde: NaturErhvervsstyrelsen, Statistik over økologiske jordbrugsbedrifter, flere årgange.

2.2 Produktionsmæssig udvikling for økologiske mælkeproducenter

Udviklingen inden for økologisk indvejet mælk har ligesom udviklingen af det økologiske areal en kraftig stigning i de sene 90'ere, hvorefter det finder et stabilt niveau. Figur 4 viser udviklingen i indvejet mælk målt i mio. kg., og procenttallet indikerer, hvor stor en andel af den indvejede mælk, der er økologisk produceret. Selvom antallet af økologiske bedrifter er reduceret inden for de senere år, så har det indvejede mælk, målt i mio. kg, været stabilt, hvilket indikerer, at leveret mængde mælk pr. bedrift er stigende.

Figur 4: Udviklingen i indvejet økologisk mælk, mio. kg

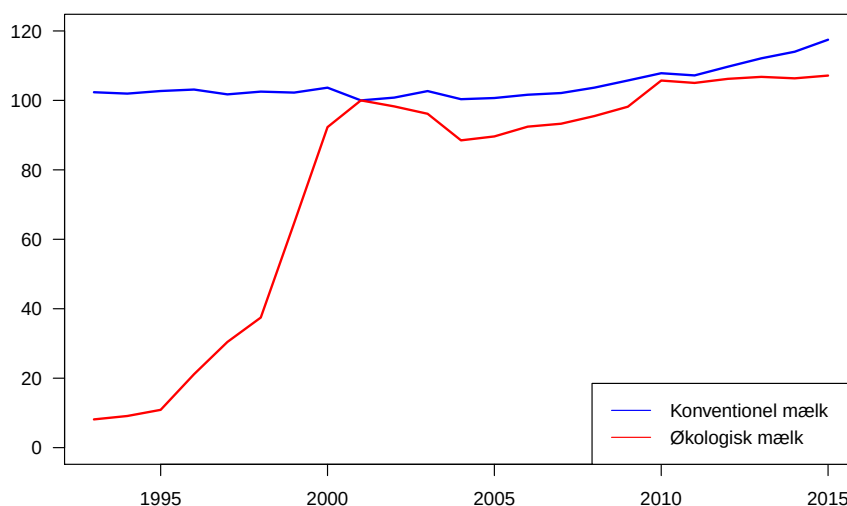

Anm.: Procentsatsen de enkelte år angiver andelen af økologisk indvejet mælk i forhold til konventionel indvejet mælk af landmanden.

Kilde: Danmark Statistik, Statistikbanken, tabel ANI7.

Jf. figur 4 ses det, at andelen af økologisk mælk i forhold til den samlede mængde mælk, der indvejes, har været faldende de senere år og var på det højeste niveau i 2001 med 9%. Forklaringen på den lavere andel af økologisk mælk de senere år kan ses i figur 5, hvor udviklingen i indvejet mælk for hhv. økologiske og konventionelle bedrifter er opgjort som indekstal. Med udgangspunkt i 2001=100, ses der en kraftig stigning i indvejet økologisk mælk igennem 90'erne, mens den konventionelle mængde har været stabil. Først i de senere år op mod afskaffelsen af mælkeknoten er den konventionelle indvejning steget. Og stigningen på den konventionelle mælk har været større end stigningen på den økologiske.

Figur 5: Udviklingen i indvejning af mælk, opgjort som indekstal 2001=100

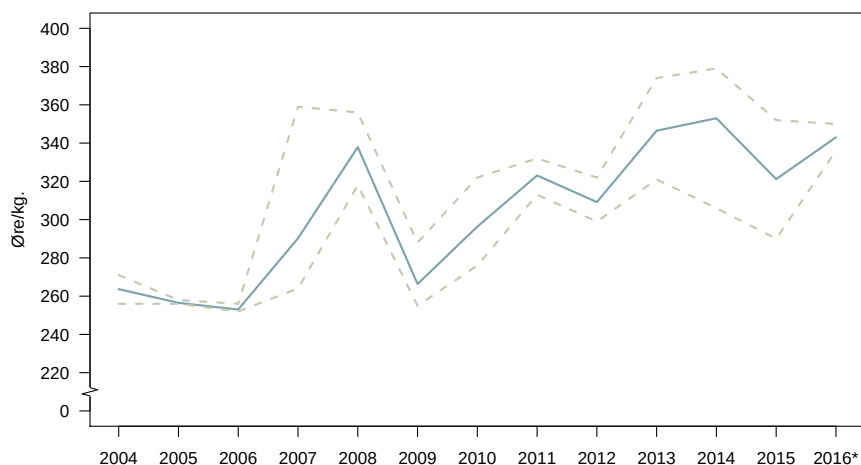

Kilde: Danmark Statistik, Statistikbanken, tabel ANI7.

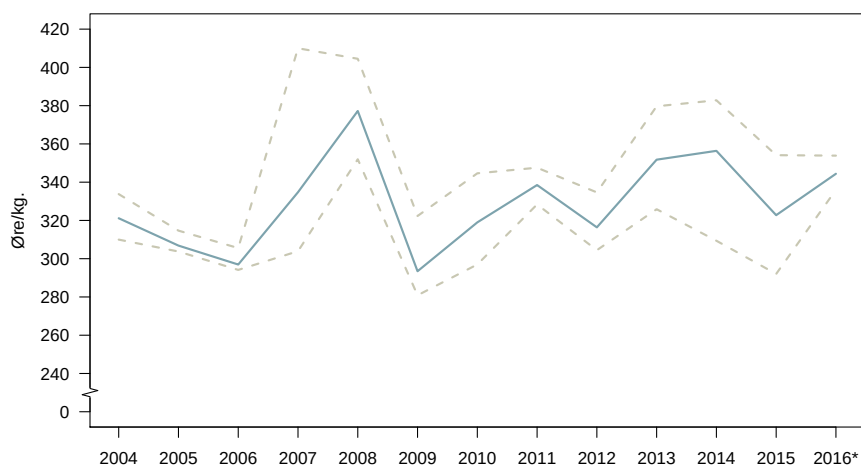
2.3 Udvikling i prisen på økologisk mælk

I figur 6 er der vist den årlige gennemsnitlige prisudvikling på økologisk mælk i løbende og faste priser. De stiplede linjer angiver mindste og største pris inden for det enkelte år. Ud fra (b) kan det ses, at prisen på mælk over perioden har været svingende omkring samme niveau, mens de løbende priser er stigende i samme periode.

Figur 6: Prisudvikling for økologisk mælk i perioden 2000 til maj måned 2016

(a) Prisudvikling i løbende priser

(b) Prisudvikling i faste priser

Anm.: For (a) er angivet i løbende priser, hvor kurven viser de gennemsnitlige priser i kr./kg for økologisk mælk, mens de stiplede linjer angiver mindste og største pris inden for det pågældende år. For (b) gælder det samme blot i faste priser med udgangspunkt i maj måned 2016.

* angiver, at det kun er de første fem måneder som er indeholdt i 2016.

Kilde: FarmtalOnline, serien 'Mælkepris'.

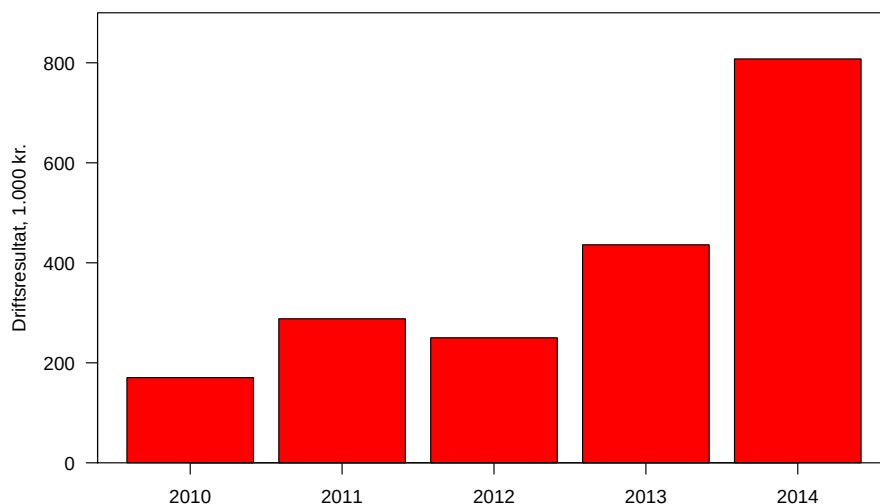
Ved at rense for inflation får tager man højde for, at prisniveauet varierer fra år til år. Grunden til at denne omregning til faste priser udarbejdes er, fordi man

er interesseret i, om fx. en prisstigning er drevet af generel stigning i alle priser og dermed også omkostningerne, eller om prisstigningen rent faktisk overstiger stigningen i alle andre priser/omkostningerne. Sammenligner man 2008 og 2014, så vil man med løbende priser konkludere, at der har været en prisstigning, hvilket selvfølgelig er positivt for den økologiske mælkeproducent. Efter en korrektion for inflation, så kan man se, at de faste priser i 2014 faktisk er lavere end i 2008. Det betyder altså, at den økologiske mælkeproducent faktisk er dårligere stillet i 2014 sammenlignet med 2008.

2.4 Driftsøkonomiske resultater

For at se nærmere på den økonomiske udvikling inden for den økologiske mælkeproduktion viser figur 7 udviklingen i driftsresultatet for mælkeproducenter i perioden 2010 til 2014. Igennem perioden har driftsresultatet været stigende på nær i 2012, hvor der var et mindre fald.

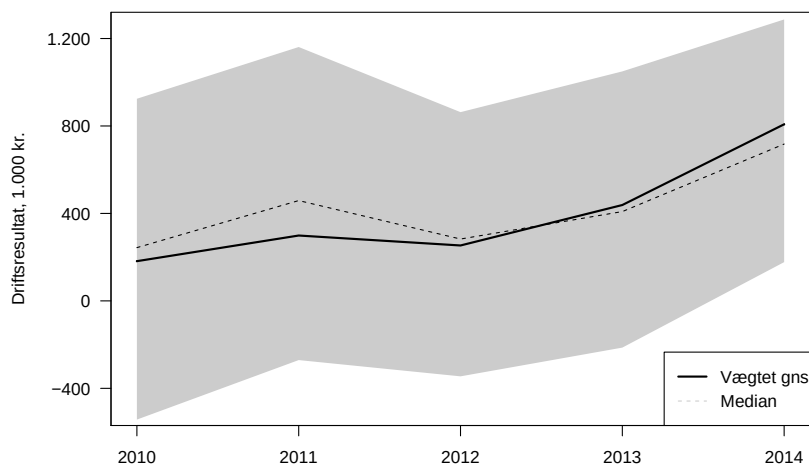
Figur 7: Driftsresultat for økologiske mælkeproducenter i perioden 2010-2014

Anm.: De viste data er vejet gennemsnit for økologiske mælkeproducenter.
Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Figur 8 viser udviklingen i driftsresultatet samt intervallet i driftsresultatet for 66% af de økologiske mælkeproducenter i perioden 2010 til 2014. Figuren viser en stor variation i driftsresultatet set over perioden med et væsentlig udsving i 2011 og en tendens til, at spredningen for driftsresultatet bliver mindre i årene frem mod 2014.

Figur 8: Spredning i driftsresultatet i perioden 2010-2014

Anm.: Driftsresultatet er målt i faste priser med 2014 som udgangspunkt. Det grå felt angiver spredningen for 66% af de økologiske mælkeproducenter.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

I 2011 ligger gennemsnittet for mælkeproducenterne væsentlig under medianen ud fra figur 8, hvilket indikerer, at der har været ekstreme værdier i de 16,5%, som ligger neden for det viste interval. I tabel 2 er de relevante nøgletal for økologiske mælkeproducenter angivet. Af centrale nøgletal i tabel 2 kan der udover driftsresultatet fremhæves bedrifternes jordtilliggende pr. bedrift. Dette har stor betydning for en række af de øvrige nøgletal. Den økologiske mælkeproduktion er afhængig af et større dyrket areal pr. ko (Andersen, 2016a).

Tabel 2: Relevante nøgletal for økologiske mælkeproducenter for årene 2010 til 2014

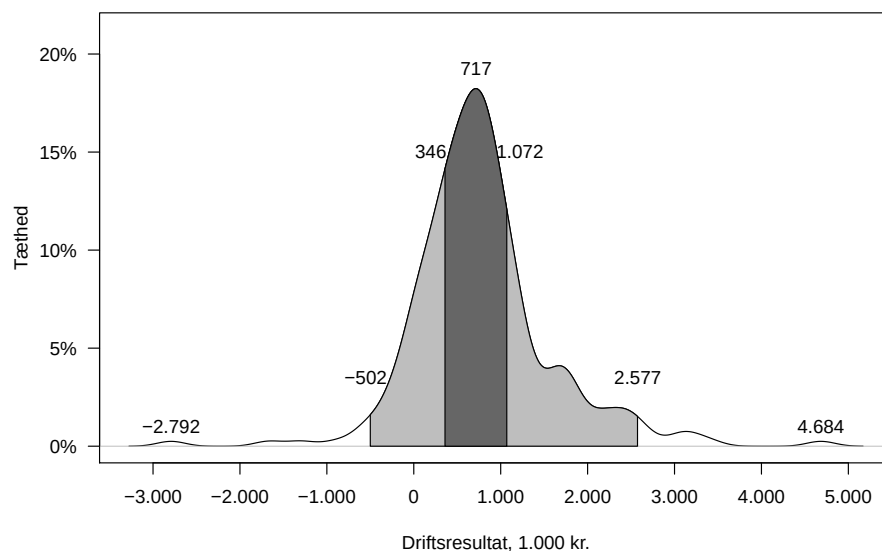
	2010	2011	2012	2013	2014
Antal uvejet bedrifter	293	299	288	276	249
Antal vejet bedrifter	427	392	397	372	352
Dyrket areal, ha	174	182	191	199	208
Forpagtet areal, ha	58	63	67	70	76
Antal årskøer	138	145	151	157	158
EKM pr. ko	8.106	8.016	8.005	8.143	8.520
Ha. dyrket pr. årsko	1,26	1,25	1,26	1,27	1,32
Bruttoudbytte i alt, tkr.	4.766	5.652	5.936	6.444	7.043
Dækningsbidrag, tkr.	2.742	3.145	3.054	3.259	3.836
Driftsresultat, tkr.	170	288	250	436	808
Gældsprocent	63,7	70,0	71,3	76,3	76,4
Faste priser	2010	2011	2012	2013	2014
Dækningsbidrag, tkr.	2.571	3.030	3.013	3.240	3.836
Driftsresultat, tkr.	182	299	253	438	808

Anm.: Der er anvendt vejet data. Der er angivet faste priser for regnskabsresultaterne nederst i tabellen med 2014 som udgangspunkt.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

For 2014 er spredningen af driftsresultaterne vist vha. figur 9, som også angiver intervallet for 95% og 50% af driftsresultaterne for de økologiske mælkeproducenter. Den lysegrå farve angiver spredningen i driftsresultatet for 95 % af de økologiske mælkeproducenter, mens den mørkegrå farve angiver spredningen for 50% af de økologiske mælkeproducenter. 95% af de økologiske mælkeproducenter havde således et driftsresultat mellem -502.000 kr. og 2.577.000 kr. i 2014, mens 50% havde et driftsresultat mellem 346.000 kr. og 1.072.000 kr.

Figur 9: Spredning i driftsresultat for økologiske mælkeproducenter, 2014

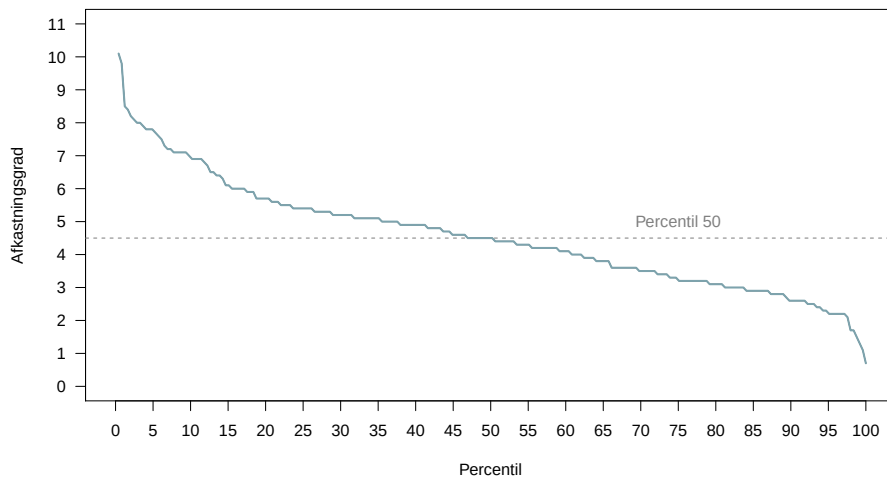
Anm.: Data er uvejlet. Det lysgrå felt dækker 95% af de inkluderede bedrifter, mens det mørkegrå felt dækker 50% af de inkluderede bedrifter.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Spredningen i driftsresultatet, vist i figur 9, er centreret om en median (den midterste observation) på 717.000 kr. Modsat gennemsnittet angiver medianen, hvilket driftsresultat der er opnået for netop 50%-fraktilen af stikprøven. Da denne ligger under gennemsnittet jf. tabel 2, betyder det, at spredningen i driftsresultaterne for 2014 har været mere ekstrem mod højere resultater, end det medianen angiver. Det betyder dog også, at mere end halvdelen af de økologiske mælkeproducenter ikke har opnået et resultat på niveau med gennemsnittet.

Et andet vigtigt strategisk mål for en virksomhed er afkastningsgraden, der belyser virksomhedens rentabilitet. Afkastningsgraden giver en vurdering af, om afkastet på den investerede kapital er tilfredsstillende, ligesom det kan sammenlignes med andre investeringsmuligheder med samme risiko. I figur 10 vises spredningen for afkastningsgraden for økologiske mælkeproducenter i 2014. Ud fra figuren kan det ses, at halvdelen af producenterne har haft et afkast på 4,6% eller derover.

Figur 10: Afkastningsgrad på økologiske mælkeproducenter i 2014

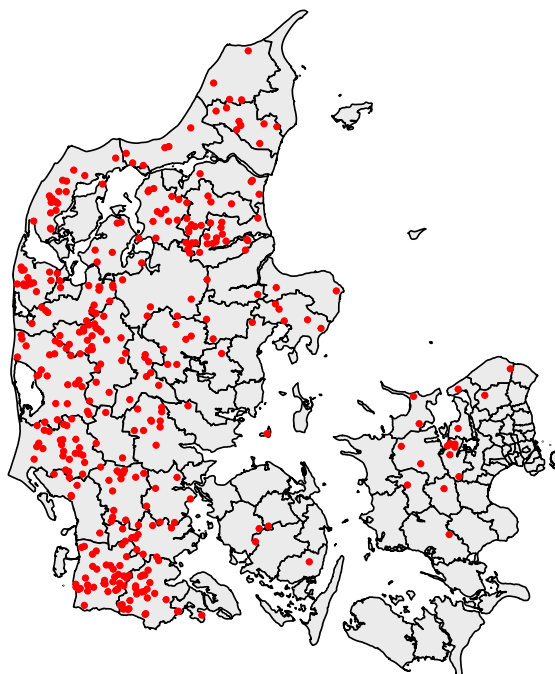
Anm.: Data er uvejet og angiver fordelingen af afkastningsgraden på økologiske mælkeproducenter.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

3 Geografisk fordeling

De økologiske mælkeproducenter fordeler sig i 2014 over hele Danmark, men med en hovedvægt i Vest- og Sønderjylland. Figur 11 viser placeringen af de økologiske mælkeproducenter for 2014 med data fra Gødnings- og Husdyrindberetningen.

Figur 11: Økologiske mælkeproducenter, 2014

Anm.: Fordeling af registrerede økologiske mælkeproducenter i 2014, defineret ved at have mere end 20 malkekøer. Hver rød plet symboliserer en økologisk bedrift.
Kilde: Gødnings- og Husdyrindberetning, 2014.

I tabel 3 er der angivet fordelingen af økologiske mælkeproducenter i Danmark. Her ses det, at hele 63% af bedrifterne er fordelt mellem Midtvest- og Syddanmark. Desuden ses det, at andelen af malkekøer i de angivene områder følger fordelingen af bedrifterne.

Tabel 3: Fordeling af økologiske mælkeproducenter i Danmark

	Mælkeproducenter	Malkekøer
Nordjylland	21%	22%
Midtjylland (øst)	10%	9%
Midtjylland (vest)	25%	25%
Syddanmark	38%	38%
Fyn	1%	1%
Sjælland og øerne	5%	4%

Anm.: Fordeling af registrerede økologiske mælkeproducenter i 2014, defineret ved at have mere end 20 malkekøer.
Kilde: Gødnings- og Husdyrindberetning, 2014.

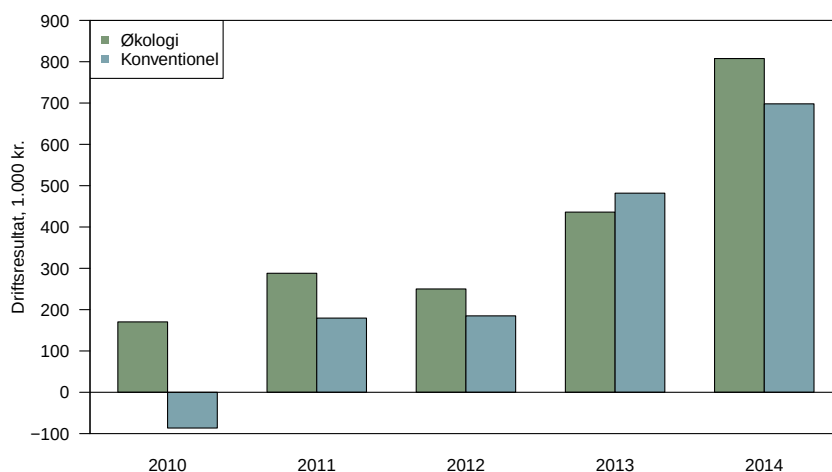
Del II

Analysér

4 Sammenhold af økologiske og konventionelle resultater

I det følgende belyses de resultatmæssige forskelle mellem økologiske og konventionelle bedrifter ud fra data fra Økonomidatabasen, SEGES i perioden 2010-2014. I figur 12 er driftsresultatet for de økologiske og konventionelle bedrifter sat op mod hinanden for årene 2010 til 2014. De økologiske bedrifter har på nær 2013 et større gennemsnitlig driftsresultat end de konventionelle.

Figur 12: Driftsresultat for økologiske og konventionelle bedrifter i perioden 2010-2014

Anm.: Data er vejlet.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

I tabel 4 er der foruden driftsresultatet angivet flere relevante resultater og nøgletal til sammenligning mellem de økologiske og konventionelle bedrifter. Det ses, at de konventionelle bedrifter har et mindre jordtilliggende pr. årsko, mens ydelsen på de konventionelle køer er højere end på de økologiske.

Tabel 4: Udvalgte resultater for økologiske og konventionelle bedrifter

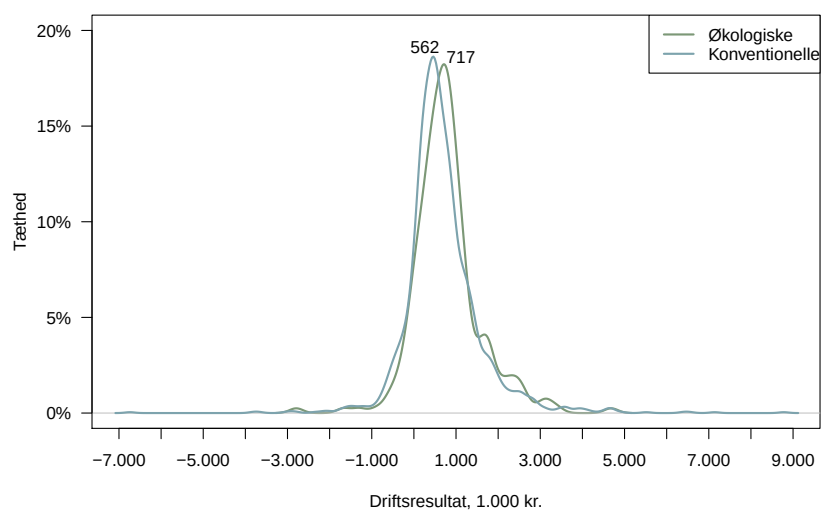
Økologisk	2010	2011	2012	2013	2014
Antal uvejet bedrifter	293	299	288	276	249
Antal vejet bedrifter	427	392	397	372	352
Dyrket areal, ha	174	182	191	199	208
Forpagtet areal, ha	58	63	67	70	76
Antal årskøer	138	145	151	157	158
EKM pr. ko	8.106	8.016	8.005	8.143	8.520
Ha. dyrket pr. årsko	1,26	1,25	1,26	1,27	1,32
Bruttoudbytte i alt, tkr.	4.766	5.652	5.936	6.444	7.043
Dækningsbidrag, tkr.	2.742	3.145	3.054	3.259	3.836
Driftsresultat, tkr.	170	288	250	436	808
Gældsprocent	63,7	70,0	71,3	76,3	76,4
Afkastningsgrad	4.7	4.0	3.5	4.0	5.0
Konventionel	2010	2011	2012	2013	2014
Antal uvejet bedrifter	2.227	2.164	2.064	2.006	1.916
Antal vejet bedrifter	3.475	3.300	3.321	3.059	2.976
Dyrket areal, ha	132	137	144	151	153
Forpagtet areal, ha	36	39	41	44	46
Antal årskøer	143	150	159	166	166
EKM pr. ko	8.829	8.716	8.847	9.037	9.482
Ha. dyrket pr. årsko	0,92	0,92	0,90	0,91	0,92
Bruttoudbytte i alt, tkr.	4.177	5.102	5.543	6.254	6.553
Dækningsbidrag, tkr.	2.244	2.641	2.734	3.092	3.458
Driftsresultat, tkr.	-86	180	185	482	698
Gældsprocent	64,5	71,3	72,3	73,6	73,7
Afkastningsgrad	4.7	3.6	3.4	4.0	4.8

Anm.: Data er vejet.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

I figur 13 er spredningen i driftsresultatet mellem økologiske og konventionelle bedrifter for 2014 vist, mens figur 14 viser spredningen over perioden 2010-2014 i intervallet fra -3 mio. kr. til 4 mio. kr. i driftsresultat. De konventionelle bedrifter har en større spredning i driftsresultatet, men medianen imellem de økologiske og konventionelle bedrifter ligger forholdsvis tæt.

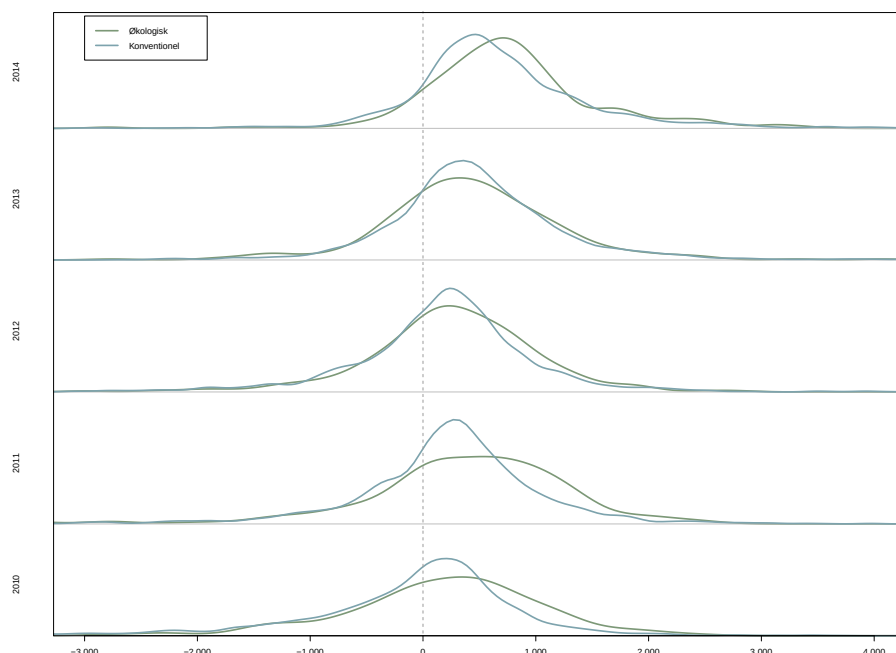
Figur 13: Spredning i driftsresultat for økologiske og konventionelle bedrifter i 2014

Anm.: Data er uvejlet.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Figur 14: Spredning i driftsresultat for økologiske og konventionelle bedrifter i perioden 2010-2014

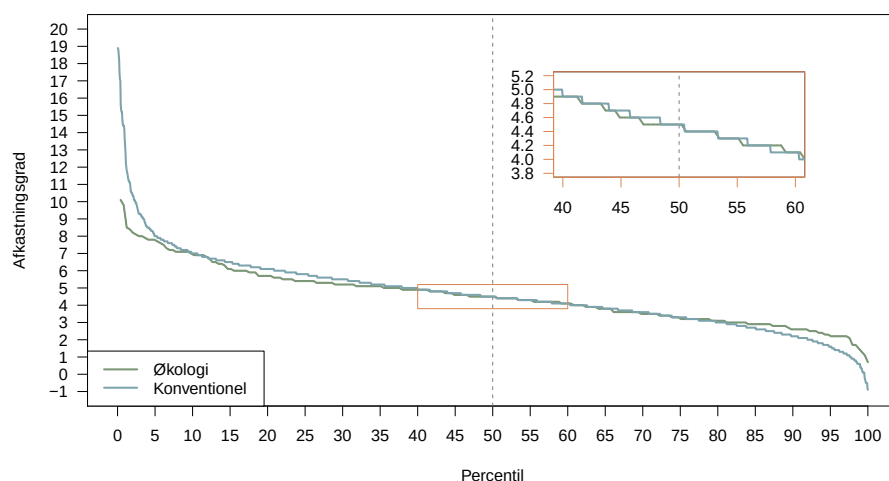
Anm.: For de enkelte år er tætheden angivet på y-aksen, mens driftsresultatet i 1.000 kr. er angivet på x-aksen. Data er uvejte.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Set over tid har de økologiske mælkeproducenter en større andel end de konventionelle bedrifter, som har et resultat over 1 mio. kr. i driftsresultat.

I figur 15 vises spredningen i afkastningsgraden mellem de økologiske og konventionelle bedrifter for 2014. Det ses i figurudsnittet, at percentil nummer 50 er ens mellem de to driftsformer, mens der er stor variation i begge ender af spredningen. De konventionelle bedrifter har den største variation.

Figur 15: Spredning i afkastningsgrad for økologiske og konventionelle bedrifter, 2014

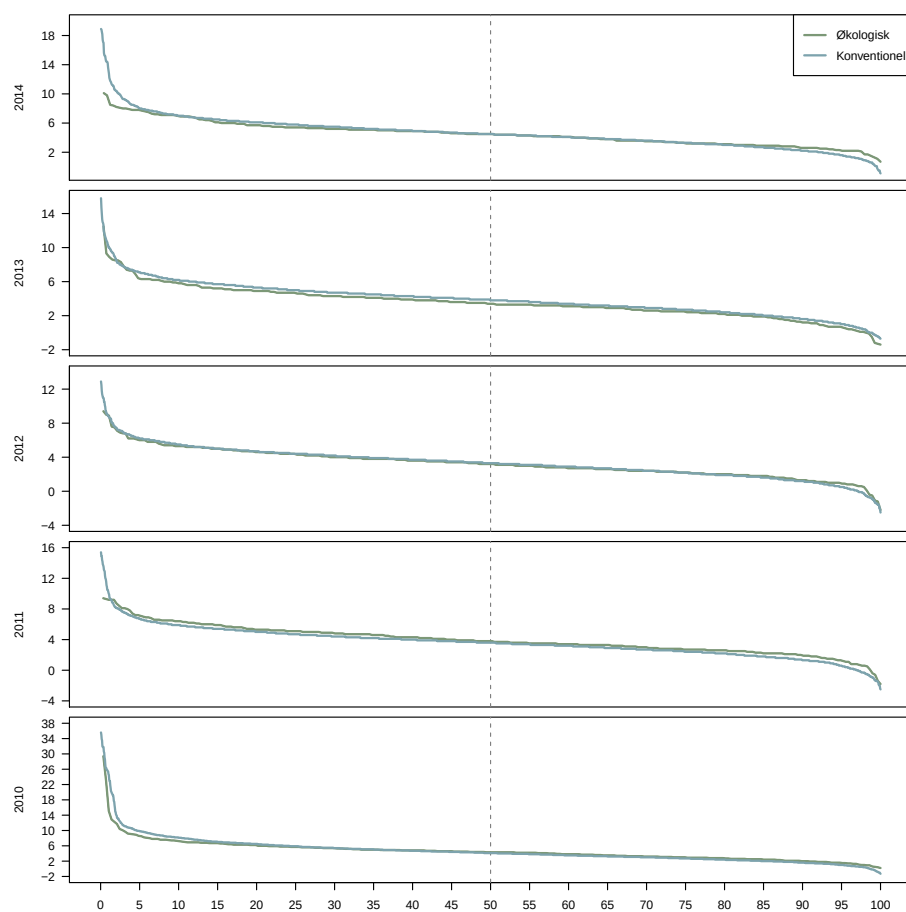

Anm.: Data er uvejlet.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Set over tid, viser figur 16, hvordan afkastningsgraden har varieret i perioden 2010-2014 for økologiske og konventionelle bedrifter. Det ses, at der i perioden har været en tendens til en større variation i afkastet hos de konventionelle bedrifter. Igen ses det, at forskellen mellem de to driftsformer ikke er markant, når der ses nærmere på resultaterne.

Figur 16: Spredning i afkast for de økologiske og konventionelle bedrifter i perioden 2010 - 2014

Anm.: For de enkelte år er afkastningsgraden angivet på y-aksen, mens percentilen er angivet på x-aksen. Data er uvejjet.

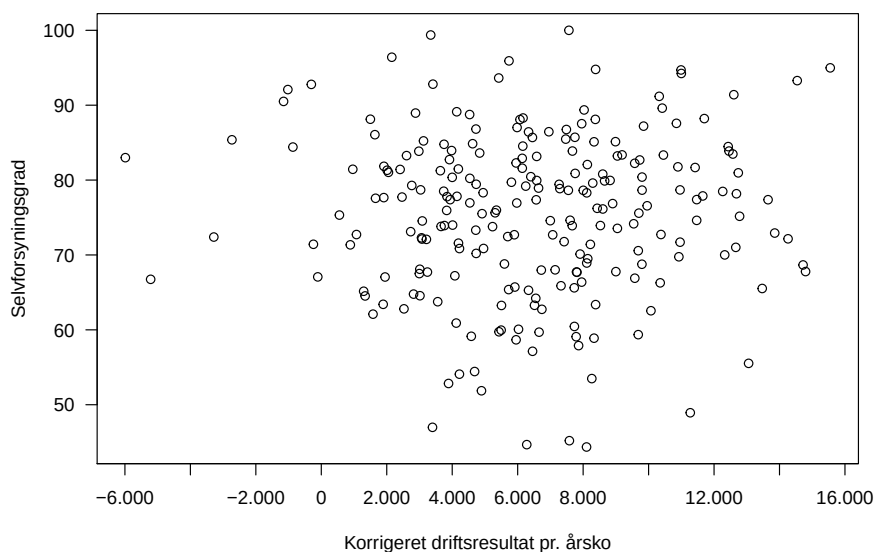
Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

5 Analyse på selvforsyningsgrad

Den økologiske mælkeproducent er i højere grad afhængig af at kunne producere foderet til malkekøerne på bedriften end den konventionelle mælkeproducent. Årsagerne hertil er bl.a. en væsentlig højere pris på indkøb af råvarer, kraftfoder og korn for den økologiske mælkeproducent kontra den konventionelle. Dermed er der et ønske om en høj selvforsyningsgrad, men denne analyse vil se nærmere på, om der er en ønskværdig selvforsyningsgrad målt på et korrigeret driftsresultat. Det korrigerede driftsresultat tager højde for det øgede areal pr. ko, som oftest er nødvendigt for at kunne øge selvforsyningsgraden.

Figur 17 viser det korrigerede driftsresultat på de samlede bedrifter i 2014 mod deres respektive selvforsyningsgrader.

Figur 17: Spredning i korrigeret driftsresultat kontra selvforsyningsgrad

Anm.: Fordeling af korrigeret driftsresultat kontra selvforsyningsgrad for året 2014.

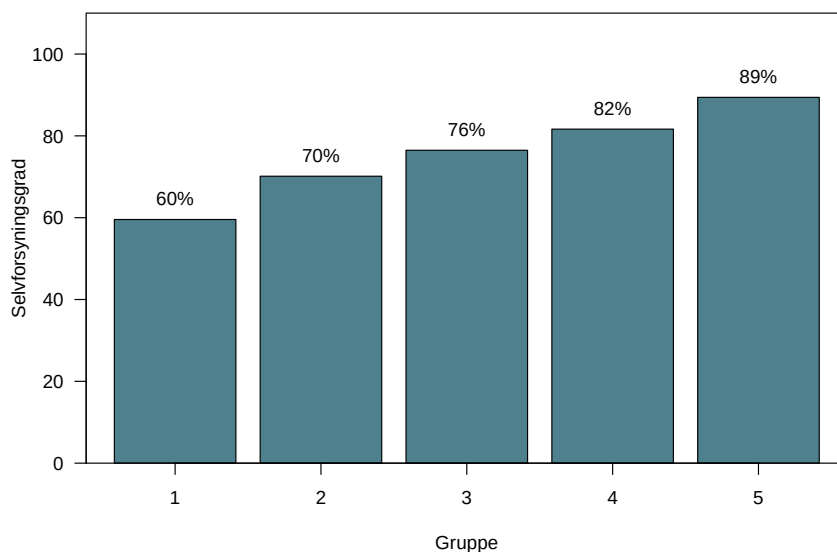
Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Det ses, at der ikke er en klar sammenhæng på tværs af selvforsyningsgraderne og det korrigerede driftsresultat. Dog er der en tendens til, at de bedrifter, som har en lavere selvforsyningsgrad, også opnår en mindre spredning i deres driftsresultat. Dette viser en tendens til, at der er en større sikkerhed i driftsresultatet ved ikke at producere størstedelen af foderet på bedriften. En større selvforsyningsgrad giver en større usikkerhed på driftsresultatet, som kunne skyldes en

svingende foderkvalitet og dermed større udsving på bundlinjen.

For at se nærmere på betydningen af selvforsyningsgraden inddeles bedrifter efter deres selvforsyningsgrad. Der inddeles i fem grupper med stigende selvforsyningsgrad jf. figur 18. De enkelte procentsatser angiver gennemsnittet i selvforsyningsgraden for gruppen.

Figur 18: Gruppeinddeling i forhold til selvforsyningsgrad

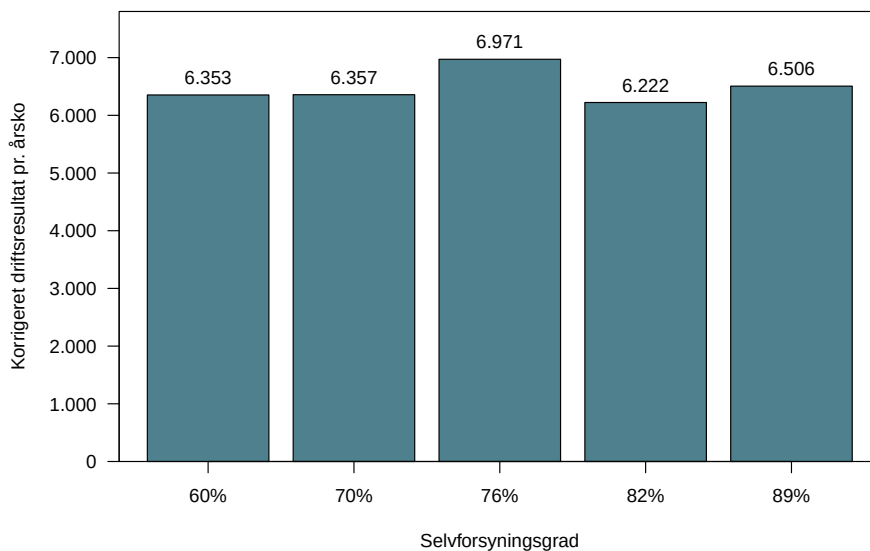

Anm.: De angivene selvforsyningsgrader er gennemsnittet for den enkelte gruppe. Selvforsyningsgraden er beregnet på baggrund af kvantumængder på foder.
Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Den gennemsnitlige selvforsyningsgrad ligger på 75%, hvilket er stort set ens med gruppe tre.

Figur 19 angiver det gennemsnitlige vægtede korrigerede driftsresultat inddelt efter selvforsyningsgraden. Ud fra figur 19 er der et toppunkt på graden af selvforsyning i forhold til det korrigerede driftsresultat. Gruppen med en gennemsnitlig selvforsyningsgrad på 76% har således det bedste resultat, mens en højere selvforsyningsgrad mindsker resultatet.

Figur 19: Korrigeret driftsresultat i forhold til selvforsyningsgraden

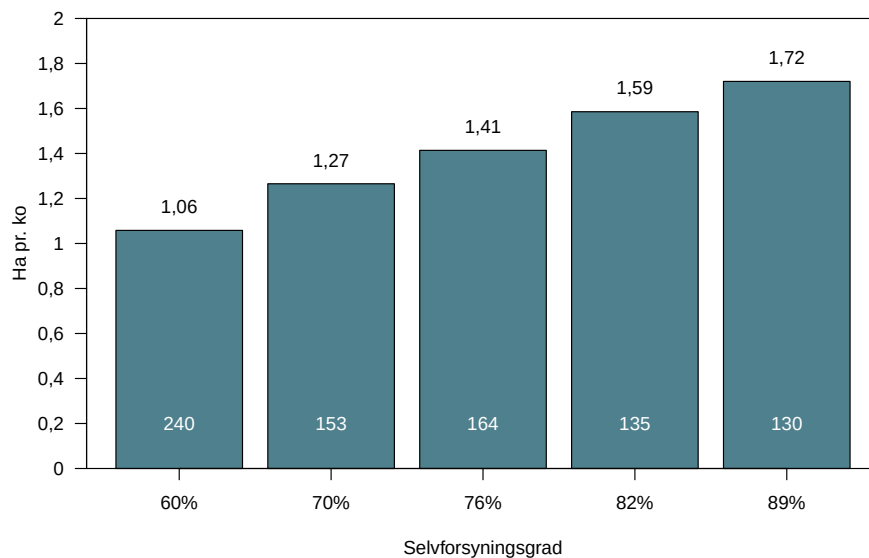

Anm.: De angivene selvforsyningsgrader er gennemsnittet for den enkelte gruppe. Selvforsyningsgraden er beregnet på baggrund af kvantumængder på foder.
Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Ud fra dette viser det, at den gennemsnitlige bedrift, som havde 75% i selvforsyningsgrad, ligger optimalt i selvforsyningsgraden.

I det følgende vil vi se nærmere på, hvad der kendetegner de gennemsnitlige bedrifter i de enkelte grupper. Figur 20 angiver det gennemsnitlige dyrkede areal pr. ko inden for de fem grupper, og tallet i søjlerne angiver det gennemsnitlige antal køer i gruppen.

Figur 20: Areal pr. ko

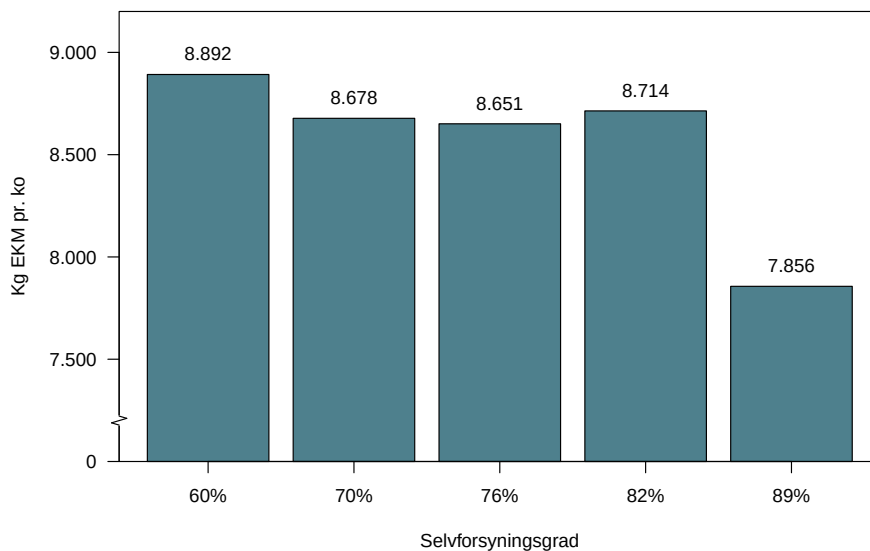

Anm.: De angivene selvforsyningsgrader er gennemsnittet for den enkelte gruppe.
Søjlerne viser ha pr. ko, mens tallet i søjlerne angiver antallet af køer.
Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Som forventet stiger det dyrkede areal pr. ko ved en øget selvforsyningsgrad. Dette kommer sig af en faldende gennemsnitlig besætningsstørrelse, som går fra 130 køer til 240 køer på tværs af grupperne.

Ses der på mælkeydelsen inden for grupperne, så viser figur 21, at der er en tendens til faldende mælkeydelse, målt som kg EKM pr. ko, ved en øget selvforsyningsgrad.

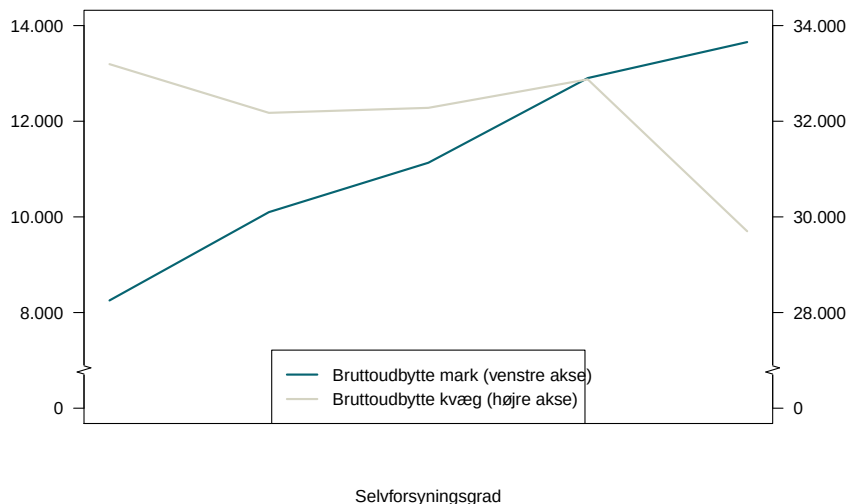
Figur 21: Kg EKM pr. ko

Anm.: De angivende selvforsyningsgrader er gennemsnittet for den enkelte gruppe.
Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

For at uddybe dette viser figur 22 en sammenligning af bruttoudbytterne pr. ko for hhv. marken og køerne. Det ses i figur 22, at der er et øget bruttoudbytte på marken ved en øget selvforsyningsgrad, hvilket kan forklares ud fra det øgede markareal.

Figur 22: Bruttoudbytte på mark og kvæg

Anm.: De angivende selvforsyningsgrader er gennemsnittet for den enkelte gruppe. Bruttoudbytterne er angivet pr. ko. Bruttoudbyttet for marken er inkl. intern omsætning.
Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Derimod viser figur 22 også, at der er et fald i bruttoudbyttet på malkekøerne ved øget selvforsyningsgrad. Dette kan til dels forklares ud fra den lavere mælkeydelse jf. figur 21.

Ud fra analysen af selvforsyningsgraden kan det konkluderes, at der til en vis grad er en merværdi ved at have en høj selvforsyningsgrad, men samtidig viser analysen også, at der ved øget selvforsyningsgrad kan være en tendens mod et større fokus på markdriften end malkekøerne.

5.1 Baggrund for analysen

Der er anvendt data fra Økonomidatabasen, SEGES. Som mål for overskuddet på den enkelte bedrift anvendes et driftsresultat, der korrigeres for renteudgiften på jord. Dette gøres for at tilpasse omkostningen ved at eje jord, uanset om jorden er købt før eller efter de kraftige jordstigninger, der er set efter årtusindeskiftet. Dermed beregnes det korrigerede driftsresultat som,

$$\text{Korrigeret driftsresultat} = \text{Resultat af primær drift} + \text{afkoblet EU-støtte} + \text{Ejerløn} + \text{Nettoforpagtning} + 2\% \text{-rente på jordpris fra Finanstilsynet}$$

Jorden er værdiansat ud fra Finanstilsynets retningslinjer, og der er anvendt en rentesats på 2% på jordværdien.

Selvforsyningsgraden på ejendommen er beregnet ud fra forbrugte kvantum-mængder i årsrapporten omregnet til en fælles foderenhed. Til brug for omregningen af kraftfoder og råvarer til foderenheder er Møller *et al.* (2005) anvendt.

6 Råvarer i foderblandingen

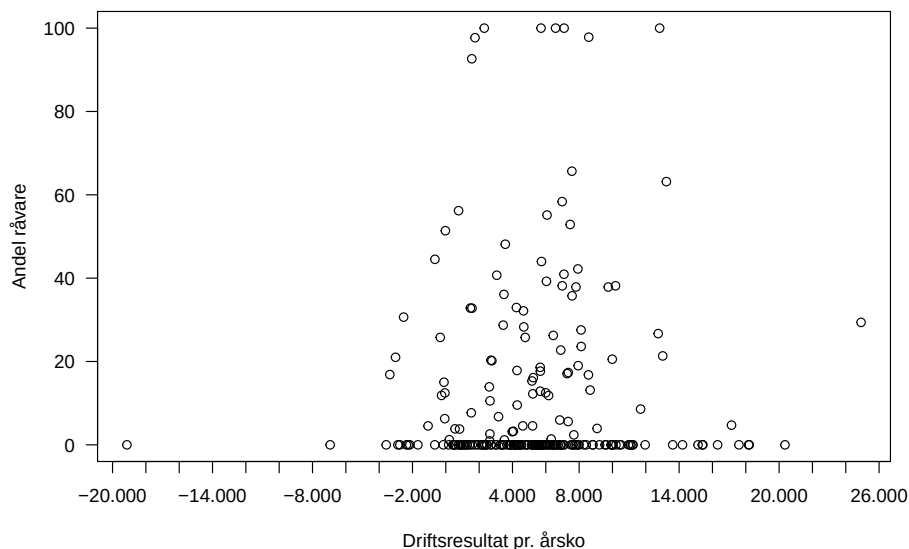
Denne analyse vil undersøge nærmere, om det ud fra et økonomisk synspunkt er fordelagtigt at have råvare i sin foderomkostning. Analysen anvender omkostninger på foder til at belyse resultaterne, og der anvendes således ikke foderplaner. Dette betyder, at analysens resultat skal vurderes ud fra de samlede foderomkostninger, og ikke hvorledes den enkelte ko fodres med råvarer eller kraftfoder. På baggrund af omkostningerne til hhv. kraftfoder og råvarer¹ på den enkelte bedrift inddeles bedrifterne i tre grupper. Den første gruppe består af bedrifter, som har en omkostning på råvarer, der udgør mere end 50% af de samlede udgifter på råvarer og kraftfoder. Den anden gruppe består af bedrifter, som har under 50% af omkostningerne på råvarer, mens den tredje gruppe ikke har råvareomkostninger. Grupperne betegnes herefter som 'Høj', 'Lille' og 'Ingen' for hhv. grupperne med høj andel af råvarer, lille andel af råvarer og ingen andel af råvarer i foderblandingen.

Tesen bag analysen er, at der kan spares penge på den enkelte bedrift ved at benytte råvarer og selv blande modsat at købe en færdigblandet kraftfoderblanding. Analysen ser nærmere på, om der er en afvigelse imellem grupperne, og hvad der kendetegner grupperne.

Figur 23 viser spredningen i driftsresultaterne for økologiske mælkeproducenter i 2014 kontra andelen af råvarer.

¹Råvarer dækker både over råvarer og biprodukter.

Figur 23: Spredning i driftsresultat kontra råvareandel

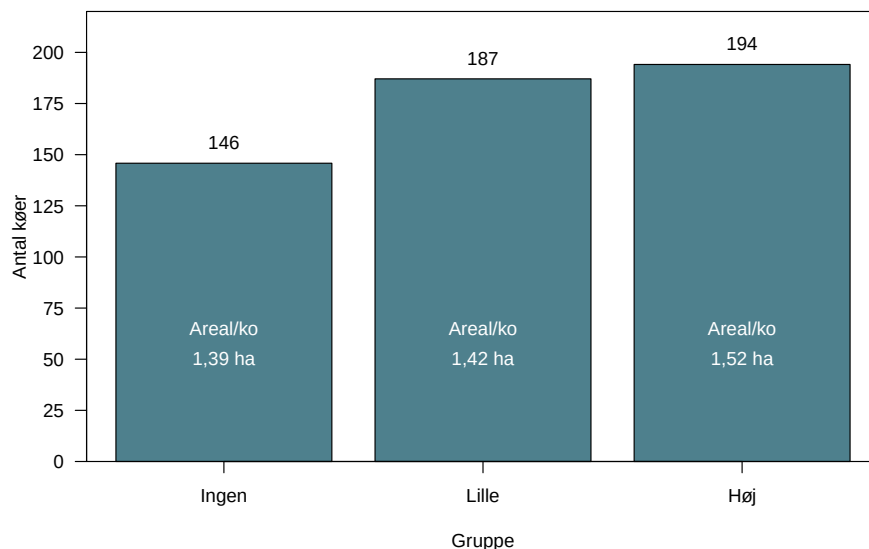
Anm.: Råvareandel er beregnet ud fra omkostningen på råvarer og biprodukter i forhold til den samlede omkostning af råvarer, biprodukter og kraftfoder.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

For det første ses det, at en stor del af bedrifterne ikke anvender råvarer, og hvor spredningen i driftsresultatet samtidig er stor. For de bedrifter, som anvender råvarer, ses der en tendens til en mindre spredning og et positivt driftsresultat.

I figur 24 ses det, at gruppen, 'Høj' i gennemsnit har 194 køer med 1,52 ha pr. ko, mens gruppen 'Lille' har 187 køer og 1,42 ha pr. ko. og gruppen 'Ingen' har 146 køer og 1,39 ha pr. ko. Gruppen med høj andel af råvarer har således flere køer samt mere jord pr. ko end de to andre grupper.

Figur 24: Antal køer og areal pr. ko

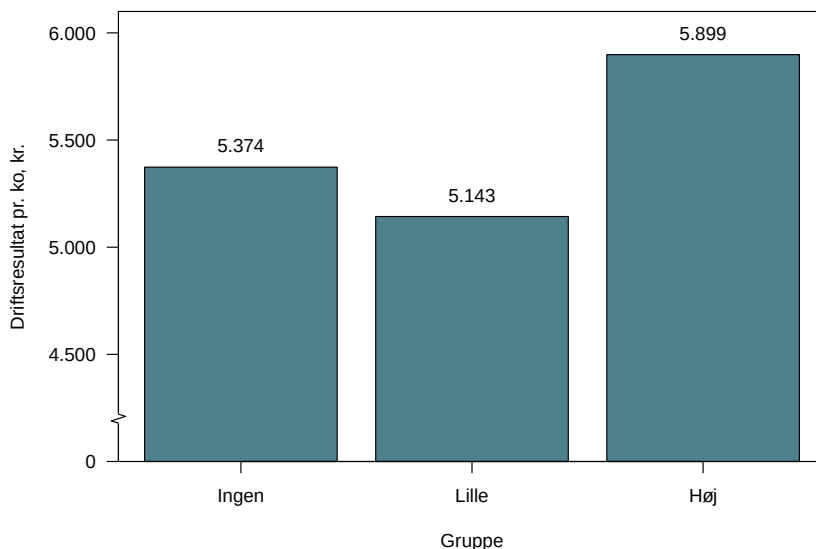
Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Medianen for antallet af køer ligger på 171, 164 og 133 køer for hhv. 'Høj', 'Lille' og 'Ingen' gruppen. Der er således stort set samme forskel i grupperne ud fra den midterste observation og dermed er gennemsnittet ikke påvirket af ekstreme observationer.

Driftsresultatet pr. ko ligger, jf. figur 25, på 5.899 kr. for 'Høj'-gruppen, mens det for 'Ingen'-gruppen ligger på 5.374 kr. eller svarende til en forskel på 525 kr. pr. ko². Den største forskel ses dog mellem grupperne, der begge anvender råvarer, men i forskellige grader. Der er således en gevinst ved at anvende en større andel af råvarer, mens der er et tab ved at anvende en lille andel af råvarer i forhold til udelukkende at benytte kraftfoder.

²Det skal bemærkes, at forskellen er statistisk insignifikant på et 90%- og 95%-konfidensinterval.

Figur 25: Driftsresultat pr. ko ved råvarer kontra kraftfoder

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Ud fra denne betragtning af opdelingen mellem økologiske mælkeproducenter, der anvender råvarer på bedriften i større grad, kan det ses, at der er en gevinst på bundlinjen. Forskellen mellem grupperne er ikke signifikant, men det viser måske en mulighed for en øget merindtjening ved at være bevidst om anvendelsen af råvarer i foderrationen.

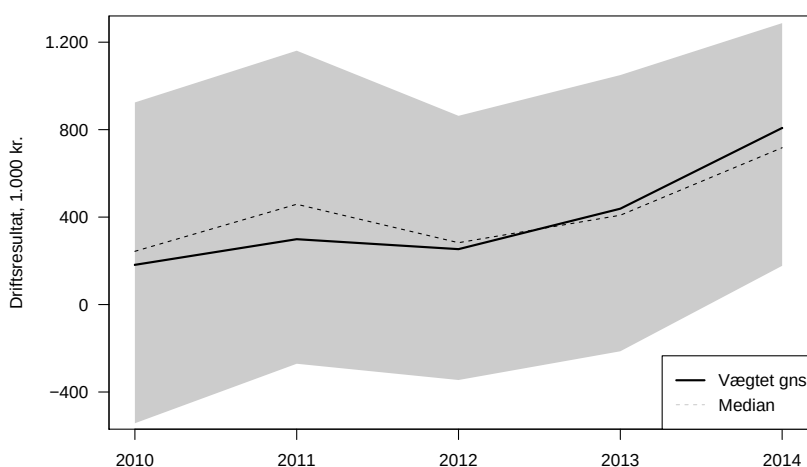
6.1 Baggrund for analysen

Der er anvendt 223 bedrifter, som er udvalgt fra Økonomidatabasen, SEGES. Til beregningen af råvareandelen er der set på omkostningen på råvarer og biprodukter i forhold til kraftfoder. Gruppen 'Ingen' anvender ikke råvarer, mens gruppen 'Lille' har en andel på råvarer mellem 0-50% og gruppen 'Høj' har en andel over 50%. De tre grupper består af 133, 75 og 15 bedrifter for hhv. 'Ingen', 'Lille' og 'Høj'.

7 Spredningsanalyse

Spredningsanalysen belyser den store spredning, der observeres i driftsresultaterne over tid. Jf. figur 8 på side 11, som er gengivet nedenfor for at lette læsningen, ses det, at de enkelte års spredning varierer betydeligt, ligesom der er en tendens til, at spredningen de seneste år har været mindre. Det grå felt dækker 66% af driftsresultaterne eller svarende til 2/3 af de økologiske mælkeproducenter.

Figur 26: Spredning i driftsresultatet i perioden 2010-2014

Anm.: Driftsresultatet er målt i faste priser med 2014 som udgangspunkt. Det grå felt angiver spredningen for 66% af de økologiske mælkeproducenter.
Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Figur 26 angiver både vægtet gennemsnit og median målt i faste priser. Det ses, at gennemsnittet indtil 2012 har ligget under medianen, mens det modsatte er tilfældet i 2013 og 2014. Dette betyder, at fordelingen af driftsresultaterne indtil 2012 har haft en tendens til at være venstreskæve med flere ekstreme lave værdier af driftsresultater. De sidste par år er det derimod ændret til, at fordelingen er blevet en smule højreskæv, hvor der er blevet flere ekstreme værdier af de høje driftsresultater.

7.1 Bedste/ dårligste tredjedel

En opdeling af bedrifternes driftsresultat viser, at afstanden mellem den bedste tredjedel og gennemsnittet ikke opretholdes i analyseperioden. Overordnet er afstanden faldet 245.523 kr mellem den bedste tredjedel og gennemsnittet. Ser man på den dårligste tredjedel og afstanden til gennemsnittet, så er afstanden i perioden lidt større. Afstanden er blevet 65.986 kr større.

Dette giver en indikation af, at der findes en større gruppe, end man ville forvente, med højere driftsresultater. Denne gruppe trækker gennemsnittet op uden at påvirke fraktiltallet for den bedste tredjedel, hvilket er i god overensstemmelse med spredningsgraphen på side 34.

Tabel 5: Bedste og dårligste tredjedels driftsresultater

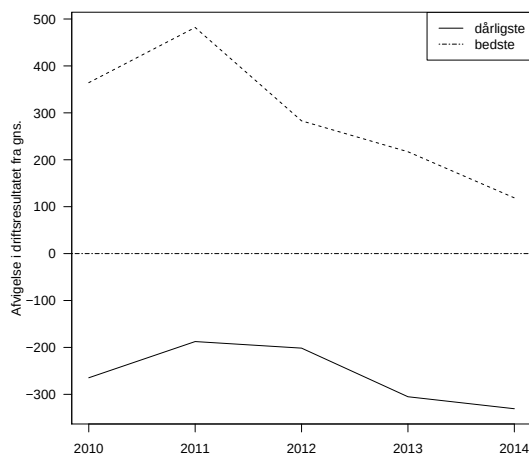
	2010	2011	2012	2013	2014
Bedste tredjedel	545.964	780.891	536.356	655.537	926.449
Gennemsnit	170.326	288.003	250.026	436.005	807.667
Dårligste tredjedel	-83.029	111.441	51.917	133.385	476.993

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

7.2 Driftsresultaternes afvigelse fra gennemsnittet

Figur 27 viser de to gruppers afvigelse fra det gennemsnitlige driftsresultat, hvor man kan se, hvordan den bedste tredjedel ikke opretholder afstanden til gennemsnittet.

Figur 27: Afvigelsen fra det gennemsnitlige driftsresultat for hhv. de bedste og de dårligste

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Tabel 6 viser, hvor stor en andel af bedrifterne der ligger i de forskellige intervaller omkring gennemsnittet.

Tabel 6: Afvigelse i driftsresultaterne fra gennemsnittet

	2010	2011	2012	2013	2014
Mindre end -900.000 kr.	13%	12%	9%	9%	7%
-900.000 til -300.000 kr.	18%	15%	20%	26%	28%
Mellem -300.000 & 300.000 kr.	34%	32%	39%	36%	42%
300.000 til 900.000 kr.	24%	29%	24%	21%	12%
Mere end 900.000 kr.	11%	12%	8%	9%	11%

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

I tabel 6 kan man se, at en større andel af driftsresultaterne centrerer omkring gennemsnittet. Billedet er ikke entydigt, eftersom man ser både stigninger og fald i analyseperioden, men på trods af dette er andelen af bedrifter i gruppen 'Mellem -300.000 og 300.000 kr' markant højere, hvis man sammenligner 2014 med 2010. Over årene ses et fald i andelen for grupperne "Mindre end -900.000 kr" og "300.000 til 900.000 kr". Gruppen "-900.000 til -300.000 kr" er i perioden blevet større, ligesom den midterste gruppe. Gruppen med "Mere end 900.000 kr" er derimod på nogenlunde samme niveau i hele perioden.

Dette underbygger hypotesen om, at der er en gruppe af bedrifter, der klarer sig bedre end de andre, mens de resterende bedrifter centrerer mere omkring midten, og derudover er der også en voksende gruppe i niveauet lidt under gennemsnittet.

7.3 Standardafvigelsen i økologiske og konventionelle driftsresultater

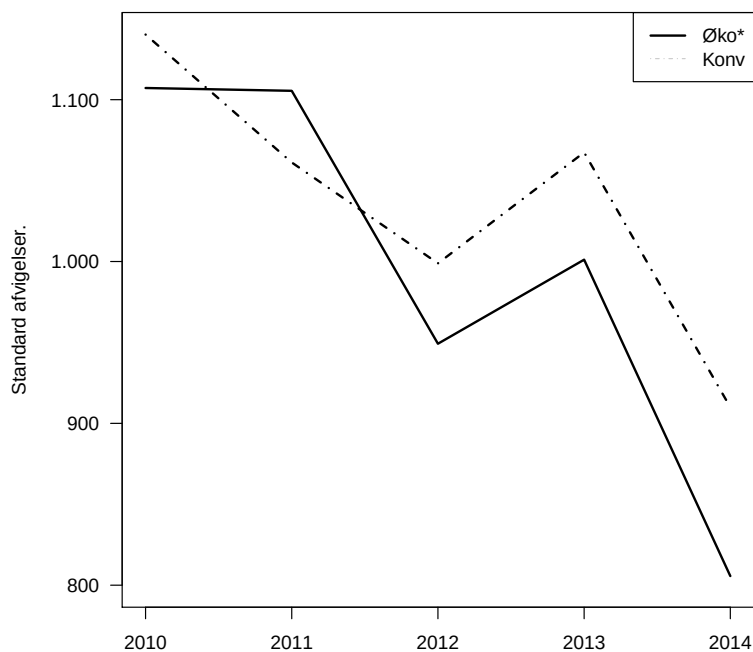
Et andet mål til at beskrive spredningen af de økologiske mælkeproducenters driftsresultat er standardafvigelsen på observationerne.

Tabel 7: Standardafvigelser for hhv. økologiske og konventionelle mælkeproducenters driftsresultat

	2010	2011	2012	2013	2014
Økologi	1.107	1.105	949	1.001	806
Konventionel	1.140	1.061	999	1.067	910

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Figur 28: Standardafvigelser for hhv. økologiske og konventionelle mælkeproducenters driftsresultat

Anm.: Observationer større end -15 mio. er ekskluderet i beregningerne af standardafvigelserne og betegnes som outlier.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Tabel 8: P-værdier for test på samme varians i driftsresultaterne

	2010	2011	2012	2013	2014
P-værdier	0,261	0,166	0,134	0,086	0,007

Anm.: Der er anvendt en F-test på variansen.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Tabel 9: Ikke vejte middelværdier for økologi og konventionel

	2010	2011	2012	2013	2014
Økologisk	149.374	379.910	238.016	424.648	787.671
Konventionel	-128.698	194.714	155.056	482.804	687.365

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Tabel 9 viser, at det økologiske gennemsnit for driftsresultatet generelt ligger højere end det konventionelle - med en undtagelse i 2013. Driftsresultaterne for de økologiske bedrifter er generelt højere, og sammenkoblet med en lavere standardafvigelse lader det til, at afkast-risiko-ratioen/forholdet er bedre inden for økologisk mælkeproduktion ift. konventionel mælkeproduktion.

8 Trafiklysanalyse

Trafiklysanalysen inddeler bedrifterne efter gældsprocent og overskudsgrad. Inddelingen angiver således, hvor mange bedrifter der både har en høj overskudsgrad og lav gæld, hvilket angives med en grøn farve, ligesom lav overskudsgrad og høj gæld angives med en rød farve.

Til brug for analysen er der anvendt data både fra 2014 på både skatteregnskaber og årsrapporter for at øge datagrundlaget mest muligt, hvilket bevirker, at der er 282 regnskaber med i analysen. Tabel 10 viser fordelingen af de økologiske mælkeproducenter i 2014 i forhold til gæld og overskudsgrad angivet i procent.

Tabel 10: Trafiklysanalyse på økologiske mælkeproducenter

DLBR-gennemsnit					
Overskudsgrad		<10%	10 til 25%	Over 25%	I alt
Gælds pct.					
0 til 60%		3	12	24	39
60 til 80%		11	16	4	32
80 til 100%		16	4	1	21
Over 100%		7	1	0	9
I alt		38	33	29	100

Anm.: Overskudsgrad kontra gældsprocent angivet i %.

Kilde: Ø90 og Økonomidatabasen, SEGES.

Tabel 11 viser fordelingen af de konventionelle mælkeproducenter i 2014 i forhold til gæld og overskudsgrad angivet i procent. Ud fra de to tabeller kan det ses, at de økologiske mælkeproducenter i forhold til de konventionelle har en højere andel af bedrifter med høj overskudsgrad og en lavere andel af bedrifter med gæld over 100%.

Tabel 11: Trafiklysanalyse på konventionelle mælkeproducenter

DLBR-gennemsnit					
Overskudsgrad		<10%	10 til 25%	Over 25%	I alt
Gælds pct.					
0 til 60%		7	11	22	41
60 til 80%		12	8	4	24
80 til 100%		17	4	1	23
Over 100%		11	1	1	13
I alt		48	25	27	100

Anm.: Overskudsgrad kontra gældsprocent angivet i %.

Kilde: Ø90 og Økonomidatabasen, SEGES.

Analysen viser en lille overvægt af økologiske bedrifter i det grønne segment i forhold til samme analyse på konventionelle bedrifter.

9 Vandringsanalyse

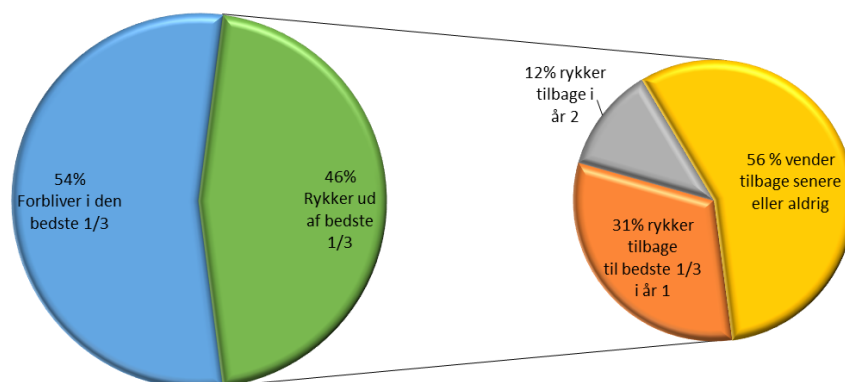
Vandringsanalysen beskriver, hvorledes den bedste tredjedel af de økologiske mælkeproducenter formår at vedblive i gruppen af bedste tredjedel. Kontinuiteten har været god, da næsten 70% af bedrifterne forbliver eller vender tilbage til gruppen af bedste tredjedel inden for et år (Andersen, 2016c).

Hypotesen bag vandringsanalysen er, at bedrifterne i bedste tredjedel over tid har en stabil og god indtjeningen. Dette vil betyde, at bedrifterne set over tid vil have en stor sandsynlighed for at forblive i bedste tredjedel, hvor indtjeningsniveauet er højt.

9.1 Hvor stabilt gode er de bedste økologiske mælkeproducenter?

I perioden fra 2007 til 2015 undersøges det, hvordan den bedste tredjedel af de økologiske mælkeproducenter resultatmæssigt vandrer over tid. Analysen viser, hvor mange bedrifter der hvert år har forladt den bedste tredjedel og hvorvidt de samme bedrifter har formået at komme tilbage i den bedste tredjedel i årene efter. I figur 29 ses en oversigt over resultatet af vandringsanalysen. Der er 54% af bedrifterne, som formår at blive i den bedste tredjedel, mens de resterende 46% rykker ud af bedste tredjedel. Af de 46% der rykker ud, er det 56%, som ikke kommer tilbage i bedste tredjedel, mens de sidste formår at rykke tilbage i bedste tredjedel inden for to år.

Figur 29: Vandringsanalyse økologisk mælkeproduktion

Anm.: Mobiliteten blandt økologiske mælkeproducenter i perioden 2007-2015.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

At de bedste mælkeproducenter i overvejende grad formår at holde sig blandt den

bedste tredjedel eller hurtigt formår at komme tilbage, styrker opfattelsen af at en bedrifts relative resultat ikke er en tilfældighed, men i stedet er et resultat af de handlinger, som foretages på bedriften (Andersen, 2016c).

9.2 Baggrund for analysen

I undersøgelsen kræves, at bedriften gennemsnitlig skal ligge i den bedste tredjedel i de to første år for at indgå i den bedste tredjedel i undersøgelsens udgangår. Dette for at undgå udvælgelse på baggrund af tilfældige placeringer i et enkelt år.

I udvælgelsen er der anvendt et korrigeret mål for lønningsevnen, hvor omsætning erstatter normtimer. Ejeraflønning er fastsat til 300.000 kr. for et normtimeantal under 3.330 og 450.000 kr. for normtimer over 3.330. Løn til ægtefælle indregnes, hvis "personlig indtjening" er under 150.000 kr. og normtimer er over 3.330. Fra den samlede indkomst trækkes "privat indtjening", omkostninger til løn og maskinstation samt størrelsen af "private indtægter", egenkapitalforrentning (4 % før skat) og bedriftens størrelse (omsætning). Den korrigerede indtjening beregnes således:

$$KI = \frac{DR - WI - RoE}{Oms.},$$

hvor KI er det korrigerede indtjeningsmål, DR er driftsresultatet plus afkoblet støtte og WI er aflønning af ejerens arbejdsindsats. RoE er forrentningen af egenkapitalen og Oms er omsætningen.

10 Gælds-/indtjeningsanalyse af økologisk og konventionel mælkeproduktion

Analysen fokuserer på, hvor gældstung en bedrift er i forhold til dens indtjenings-evne. Dette måles ved brug af nøgletallet

$$\frac{\text{NRG}}{\text{EBITA}},$$

hvor

$\text{NRG} = \text{Realkreditgæld} + \text{Bankgæld}$

$+ \text{Anden rentebærende gæld (ingen forrentning til EK)}$

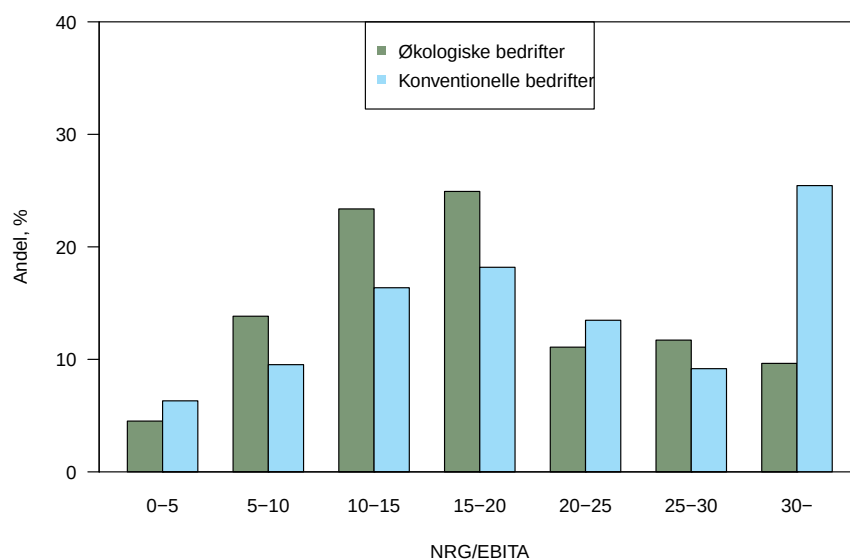
$\text{EBITA} = \text{Resultat før renter, skat og af-/nedskrivninger} + \text{EU-støtte}$

som fortæller, hvor mange år bedriften skal bruge for at betale sin samlede gæld med det pågældende indtjeningsniveau (Andersen, 2016b).

Til analysen er der anvendt data fra 2014-regnskaberne, som er vejret op til sektorens niveau. For de konventionelle bedrifter er der anvendt ca. 2.000 regnskaber, som opvejet svarende til 2.838 antal bedrifter, mens det for de økologiske bedrifter er ca. 250 regnskaber, som er opvejet til 349 antal bedrifter. Der anvendes langsigtede konjunkturjusterede variabler for at give et indtryk af den langsigtede økonomiske styrke (Andersen, 2016b).

Figur 30 viser en grupperet fordeling af NRG/EBITA set i forhold til økologisk og konventionel driftsform. Der ses en tydelig overvægt af konventionelle bedrifter i gruppen '30-', hvilket betyder, at der skal bruges mere end 30 år på at betale den samlede gæld med det langsigtede indtjeningsniveau. I gennemsnit har de økologiske bedrifter en NRG/EBITA på 18,7, mens de konventionelle ligger på 26,2, næsten en halv gang mere.

Figur 30: NRG/EBITA for økologiske og konventionelle bedrifter i 2014

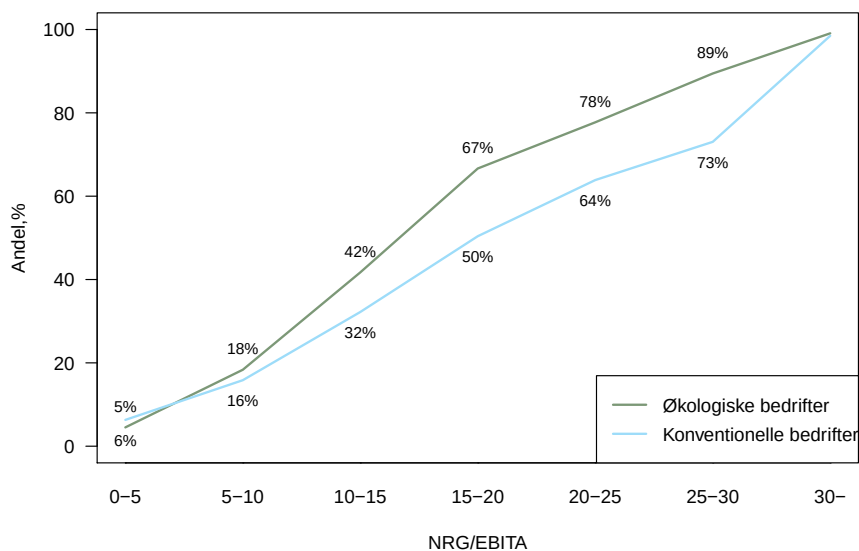

Anm.: Data er grupperet, så bedrifter, der har en NRG/EBITA mellem 0 og 5, ligger i gruppen '0-5' og så fremdeles.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Den summerede betragtning af NRG/EBITA ses i figur 31, hvor det ses, at efter 15-20 år så har 67% af de økologiske bedrifter betalt den samlede gæld, mens kun 50% af de konventionelle har gjort det samme.

Figur 31: Akkumuleret NRG/EBITA for økologiske og konventionelle bedrifter i 2014

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

10.1 Baggrund for analysen

Der er blevet anvendt 2014 regnskaber, som er vejet op til sektorens niveau. Derudover er der anvendt konjunkturjusterede variabler (f.eks. priser, renter og investeringer) for at undgå at give et flygtigt øjebliksbillede, men i stedet give et indtryk af den langsigtede økonomiske styrke. Mælkeprisen er således 2,70 kr./EKM med et økologitillæg på 0,75 kr./EKM.

Tabel 12: Forudsætninger for landbrugets økonomiske holdbarhed

	Anslåede langsigtede prisniveauer (inkl. efterbetaling):
Produktpriser	- Svinekød: 11,00 kr./kg.
	- Mælk: 2,70 kr./kg.
	- Økotillæg: 0,75 kr./l
	- Korn (hvede): 120 kr./hkg.
	- Minkskind: 350 kr./skind
	- Soja: 270 kr./hkg.
	- Oksekød: 23,91 kr./kg.
	- Raps: 240 kr./hkg.
Finansiering/renter, inkl. omk.	- Kartoffler: K: 50, l:80
	- Æg: 0,969 kr./stk.
	- Fjerkræ: 6,80 kr./kg.
	- Diesel: 6,50 kr./l
	- Gødning: Indeks 175
	- M.fl.
EU-støtte	- Realkredit DKK variabel: 2,70 pct.
	- Realkredit Valuta variabel: 2,60 pct.
	- Realkredit DKK fast: 4,50 pct.
	- Pengeinstitut: 6,25 pct.
	- Kassekredit: 7,75 pct.
Afdrag og investeringer	- Udlandslån: 6,25 pct.
	- Reduktion iht. CAP2020.
Jord, bygninger og inventar mv.	- Afdragsfrit lån svarende til værdi af jord og besætning.
	- Afdrag/reinvesteringer på resten af lånene svarende til værdiforringelse/afskrivninger.
Ejeraflønning	- Bogførte værdier
Ægtefælleindkomst	- Private udtræk til privatforbrug, skat og opsparing.
Ekstraordinære forhold	- Inkluderes i likviditet.
Effektivitet	- Justering for ekstraordinære poster (eks. værdiændringer på besætning og beholdning, unormale høstudbytter mv.)
	- Måles via overskudsgrad - differentieres på driftsgren.

Litteratur

- Andersen, William Schaar. 2016a. *De økologiske sektors økonomiske situation*.
- Andersen, William Schaar. 2016b. *Gælds-/indtjeningsanalyse af økologisk og konventionel mælkeproduktion*.
- Andersen, William Schaar. 2016c. *Vandringsanalyse - Økologisk mælkeproduktion*.
- Møller, J, Thøgersen, R, Hellesøj, ME, Weisbjerg, MR, Søgaard, K, & Hvelplund, T Fodermiddeltabel. 2005. Sammensætning og foderværdi af fodermidler til kvæg. *Møller, J*.

A Definitioner

Afkastningsgraden er defineret som:

$$\frac{\text{Resultat før renter} + \text{Anden indtjening} + \text{Afkoblet støtte} + \text{Nettoforpagtning}}{\text{Aktiver i alt ultimo}}$$

Driftsresultatet er defineret som:

$$\begin{aligned} &\text{Resultat før renter} + \text{Afkoblet støtte} + \text{Nettoforpagtning} \\ &+ \text{Finansiering} + \text{Realiseret gevinst/tab på værdipapirer} \end{aligned}$$